

USTAWA
z dnia 14 grudnia 1994 r.

Opracowano na pod-
stawie: Dz.U. z 1995
r. Nr 2, poz. 5

o spisie ludności i mieszkań w 1995 r.

Rozdział 1
Termin i zakres spisu

Art. 1.

Spis ludności i mieszkań, zwany dalej "spisem", będzie przeprowadzony w wylosowanych obwodach spisowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w dniach od 18 do 31 maja 1995 r., według stanu w dniu 17 maja 1995 r. o godzinie 24⁰⁰.

Art. 2.

1. Spis będzie przeprowadzony metodą reprezentacyjną.
2. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ustali, w drodze zarządzenia, szczegółowe zasady losowania obwodów spisowych i sposób podawania ich do publicznej wiadomości.

Art. 3.

1. Spisem zostaną objęte:
  - 1) mieszkania i zamieszkane pomieszczenia nie będące mieszkaniami,
  - 2) osoby stale w nich zamieszkujące i czasowo przebywające.
2. Spis nie obejmuje:
  - 1) szefów i cudzoziemskiego personelu przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych, członków rodzin tych osób oraz innych osób korzystających z przywilejów i immunitetów na mocy umów, ustaw lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych,
  - 2) mieszkań zajętych na potrzeby osób, o których mowa w pkt 1.

Art. 4.

Ilekróć w ustawie jest mowa o:

- 1) mieszkaniu - oznacza to wydzielony trwałymi ścianami, w obrębie budynku, zespół izb lub jedną izbę, łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, niezależnie od tego, czy są zamieszkane na podstawie jednego lub więcej niż jednego tytułu prawnego,

- 2) zamieszkanym pomieszczeniu nie będącym mieszkaniem - oznacza to pomieszczenie prowizoryczne (np. strych, pralnię, suszarnię, oborę) lub obiekt ruchomy (np. barakowóz, przyczepę campingową, barcę), które w czasie spisu jest jedynym miejscem zamieszkania rodziny lub osoby samotnej,
- 3) obiekcie zbiorowego zamieszkania - oznacza to internat, dom akademicki (studencki), hotel pracowniczy, dom dziecka, zakład wychowawczy, dom rencisty, dom pomocy społecznej dla dzieci lub dla dorosłych, dom zakonny (klasztor), a także szpital, sanatorium, schronisko turystyczne, hotel, motel, pensjonat itp.,
- 4) gospodarstwie domowym - oznacza to zespół osób mieszkających i utrzymujących się wspólnie,
- 5) głowie gospodarstwa domowego - oznacza to osobę, która w głównej mierze dostarcza środków na utrzymanie gospodarstwa domowego,
- 6) pracy pierwszej - oznacza to pracę, która zajmuje zwykle więcej czasu niż praca druga albo jest pracą jedyną,
- 7) pracy drugiej - oznacza to pracę, która zajmuje zwykle mniej czasu niż praca pierwsza,
- 8) rodzaju niezarobkowego źródła utrzymania - oznacza to emeryturę, rentę inwalidzką lub rodzinną, zasiłek dla bezrobotnych, zasiłek wychowawczy, zasiłek z pomocy społecznej, alimenty z funduszu alimentacyjnego lub od osób prywatnych, dochody z własności (z wynajmu mieszkania lub budynków niemieszkalnych, dochody z oddanych w dzierżawę gruntów rolnych, dochody z lokat kapitałowych),
- 9) wyposażeniu mieszkania w urządzenia techniczne - oznacza to wyposażenie mieszkania w: wodociąg, WC, łazienkę, ciepłą wodę, gaz, telefon przewodowy,
- 10) charakterze zajmowania mieszkania przez gospodarstwo domowe - oznacza to tytuł prawny, na podstawie którego gospodarstwo domowe zajmuje całe mieszkanie lub jego część.

Art. 5.

1. W ramach spisu będą zebrane następujące informacje o osobach stale zamieszkałych i czasowo przebywających w spisywanych mieszkaniach i pomieszczeniach nie będących mieszkaniami:
  - 1) nazwisko i imię, charakter przebywania w mieszkaniu lub pomieszczeniu nie będącym mieszkaniem, pokrewieństwo z głową gospodarstwa domowego,
  - 2) płeć, data urodzenia, stan cywilny, miesiąc i rok zawarcia małżeństwa, liczba dzieci żywo urodzonych,
  - 3) ograniczenie zdolności do wykonywania podstawowych czynności życiowych, spowodowane kalectwem lub przewlekłą chorobą,
  - 4) wykształcenie lub uczęszczanie do szkoły,
  - 5) wykonywanie pracy w ostatnim tygodniu poprzedzającym spis i w ciągu ostatnich 12 miesięcy; opis pracy pierwszej i drugiej: nazwa zakładu pracy i główny lub przeważający przedmiot prowadzonej działalności, miejsce po-

- łożenia i forma własności zakładu pracy, status zatrudnienia i zajmowane stanowisko bądź rodzaj wykonywanych czynności,
- 6) wykonywanie pracy w gospodarstwie rolnym (na działce rolnej) w ciągu ostatniego roku (liczba miesięcy) oraz powierzchnia użytkowanego (ogólna i użytków rolnych) gospodarstwa rolnego lub działki rolnej,
  - 7) rodzaj niezarobkowego źródła utrzymania,
  - 8) główne źródło utrzymania (praca, niezarobkowe źródło utrzymania, pozostawanie na utrzymaniu),
  - 9) poszukiwanie pracy, formy starania się o pracę, gotowość do jej podjęcia, od którego roku nie pracuje.
2. W ramach spisu będą zebrane następujące informacje o mieszkaniach i budynkach, w których te mieszkania występują, oraz o zamieszkanym pomieszczeniach nie będących mieszkaniami:
- 1) rodzaj zamieszkanego obiektu (mieszkanie, pomieszczenie prowizoryczne lub obiekt ruchomy, obiekt zbiorowego zamieszkania),
  - 2) forma własności mieszkania,
  - 3) liczba izb (pokoi i kuchni) w mieszkaniu, powierzchnia użytkowa mieszkania, w tym liczba izb i powierzchnia wykorzystywana wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej,
  - 4) wyposażenie mieszkania w urządzenia techniczne,
  - 5) czyją własnością jest budynek; jego rodzaj i rok wybudowania, rodzaj materiału ścian zewnętrznych, wyposażenie budynku w instalację wodociagową i kanalizacyjną i jej rodzaj (sieciowa, lokalna), fakt przeprowadzenia remontu kapitalnego budynku, liczba mieszkań w budynku.
3. W ramach spisu będą zebrane następujące informacje o gospodarstwach domowych:
- 1) główne i dodatkowe źródło utrzymania,
  - 2) charakter zajmowania mieszkania (właściciel, członek spółdzielni mieszkaniowej, główny najemca, podnajemca, w innym charakterze),
  - 3) wysokość miesięcznych opłat za mieszkanie (czynszu, opłat za c.o. i ciepłą wodę i innych składników),
  - 4) otrzymywanie dodatku mieszkaniowego i jego wysokość,
  - 5) obciążenie spłatą kredytu mieszkaniowego zaciągniętego w instytucji finansowej,
  - 6) w przypadku zamieszkiwania dwóch i więcej gospodarstw domowych w jednym mieszkaniu - udział drugiego i dalszego gospodarstwa w miesięcznych opłatach za mieszkanie.
4. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego określi, w drodze zarządzenia, wzór formularza spisowego, zawierającego pytania w zakresie ustalonym w ust. 1-3. Zarządzenie podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".

Art. 6.

1. Osoby objęte spisem są obowiązane do udzielenia możliwie ścisłych, wyczerpujących i zgodnych z prawdą odpowiedzi na pytania zawarte w formularzu spisowym. Do udzielenia odpowiedzi o osobach małoletnich oraz o osobach nieobecnych obowiązane są pełnoletnie osoby wspólnie z nimi zamieszkałe.
2. W razie nieobecności osób zobowiązanych do udzielenia odpowiedzi, a zamieszkałych w obiektach zbiorowego zamieszkania, obowiązek udzielenia informacji, w zakresie posiadanej dokumentacji, należy do zarządzających tymi obiektami.
3. Informacji o zamieszkanym budynku zarządzanych przez osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, a także wysokości miesięcznych opłat za mieszkanie pobieranych od lokatorów w tych budynkach, udzielają zarządzający tymi budynkami.
4. Informacji o zamieszkanym budynku stanowiących własność osób fizycznych udzielają właściciele lub użytkownicy tych budynków.
5. Odmowa udzielenia odpowiedzi pociąga za sobą skutki prawne przewidziane w ustawie z dnia 26 lutego 1982 r. o statystyce państwowej (Dz.U. z 1989 r. Nr 40, poz. 221).

Art. 7.

1. Zbierane i gromadzone w spisie dane są poufne i podlegają szczególnej ochronie; dane te mogą być wykorzystywane wyłącznie do opracowań, zestawień i analiz statystycznych oraz do tworzenia przez organy statystyki państwowej operatu do badań prowadzonych przez te organy; udostępnianie lub wykorzystywanie danych uzyskanych w spisie dla innych niż podane celów jest zabronione (tajemnica statystyczna).
2. Naruszenie tajemnicy statystycznej pociąga za sobą skutki prawne przewidziane w art. 26 i 27 ustawy, o której mowa w art. 6 ust. 5.

Art. 8.

Osoby wykonujące prace związane z przygotowaniem, przeprowadzeniem i opracowaniem wyników spisu są obowiązane do bezwzględnego przestrzegania tajemnicy statystycznej i mogą być dopuszczone do wykonywania tych prac po złożeniu pisemnego przyrzeczenia następującej treści:

"Przyrzekam, że będę wykonywał swoje prace na rzecz spisu ludności i mieszkań z całą rzetelnością, a poznane w czasie ich wykonywania dane zachowam w tajemnicy wobec osób trzecich."

Art. 9.

Wojewódzkie urzędy statystyczne są obowiązane za pośrednictwem urzędów gmin zawiadomić w piśmie adresowanym do wylosowanych do badania osób i mieszkań oraz przez naklejenie ogłoszeń w sposób zwyczajowo przyjęty w poszczególnych miejscowościach o celu, zakresie i sposobie przeprowadzenia spisu, o prawach i obowiązkach osób wezwanych do udzielenia odpowiedzi oraz o gwarancjach poufności i zachowaniu tajemnicy statystycznej.

Rozdział 2

Organizacja spisu

Art. 10.

Pracami związanymi z przygotowaniem i przeprowadzeniem spisu kierują:

- 1) Prezes Głównego Urzędu Statystycznego i w jego zastępstwie dyrektor Departamentu Organizacji Badań - całością prac,
- 2) dyrektor wojewódzkiego urzędu statystycznego - na terenie województwa,
- 3) wójt, burmistrz, prezydent miasta - na terenie gminy.

Art. 11.

1. Zadania gmin w ramach prac związanych z organizacją i prowadzeniem spisu obejmują:

- 1) wynikający z przepisów o podziale zadań i kompetencji między organy gminy a organy administracji rządowej obowiązek zaktualizowania:
  - a) nazewnictwa ulic i placów oraz numeracji nieruchomości,
  - b) ewidencji ludności,
- 2) zadania zlecone z zakresu administracji rządowej zlecane niniejszą ustawą:
  - a) zaktualizowanie wykazów nieruchomości i mieszkań w wylosowanych obwodach spisowych,
  - b) zorganizowanie przeprowadzenia we współdziałaniu z wojewódzkim urzędem statystycznym spisu na terenie gminy, w tym:
    - delegowanie pracowników urzędu gminy do prac spisowych i na szkolenia organizowane przez wojewódzki urząd statystyczny,
    - werbunek kandydatów na rachmistrzów spisowych,
    - rozdział druków spisowych,
    - powiadamianie osób zamieszkałych w wylosowanych do spisu mieszkaniach i gospodarstwach domowych,
    - nadzorowanie przebiegu spisu,
    - przyjmowanie od rachmistrzów spisowych formularzy spisowych,
    - kontrola kompletności formularzy w obwodach spisowych oraz zapisów na formularzach spisowych i ich przekazanie do wojewódzkiego urzędu statystycznego.

2. Nadzór merytoryczny nad realizacją zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 2, sprawuje dyrektor wojewódzkiego urzędu statystycznego województwa, na którego terenie znajduje się gmina.

3. Środki na wykonanie zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zostaną przekazane przez Główny Urząd Statystyczny za pośrednictwem wojewódzkich urzędów statystycznych sukcesywnie, po zakończeniu kolejnych etapów prac; ostateczne rozliczenie nastąpi w terminie do dnia 31 lipca 1995 r.

Art. 12.

Terenowe organy administracji rządowej zapewnią, nieodpłatnie, na potrzeby spisu:

- 1) udostępnienie aktualnych matryc map wykonanych do Narodowego Spisu Powszechnego 1988 r.,
- 2) wykonanie nowych map dla nowo utworzonych miast i gmin oraz dla jednostek terytorialnych o zmienionych granicach.

Art. 13.

W okresie od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 30 czerwca 1995 r. nie dokonuje się zmian w podziale terytorialnym kraju.

Art. 14.

Prace związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem spisu oraz zadania zlecone gminom, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2, są finansowane z budżetu państwa w części dotyczącej Głównego Urzędu Statystycznego.

Art. 15.

1. Spis przeprowadzą rachmistrze spisowi, powołani przez dyrektora wojewódzkiego urzędu statystycznego na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.
2. Rachmistrzowi spisowemu przysługuje ochrona prawna przewidziana dla funkcjonariuszy publicznych.

Art. 16.

Osoby, o których mowa w art. 8, mogą być wynagradzane w formie nagród lub w ramach umów zlecenia według zasad ustalonych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Art. 17.

1. W razie wypadku powstałego przy pełnieniu obowiązków spisowych, rachmistrzom spisowym i innym osobom wykonującym prace na rzecz spisu oraz członkom ich rodzin przysługują świadczenia z tytułu wypadku na zasadach ustalonych w przepisach określających podstawę wymiaru renty z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, świadczeń dla pracowników, którzy ulegli wypadkom w szczególnych okolicznościach, oraz świadczeń dla osób nie będących pracownikami, jeżeli nie mają oni prawa do tych świadczeń na podstawie odrębnych przepisów.
2. Roszczenia w przypadkach, o których mowa w ust. 1, zgłasza się do organów statystyki państwowej, które sporządzają dokumentację zgodnie z ustawą z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 36, poz. 206 i z 1991 r. Nr 94, poz. 422) oraz przekazują ją terenowemu oddziałowi ZUS.

Art. 18.

Prezes Głównego Urzędu Statystycznego określi, w drodze zarządzenia, metodologię spisu oraz sposób i tryb jego przeprowadzenia.

Art. 19.

Ministrowie: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, w drodze zarządzeń, każdy w swoim zakresie działania, w porozumieniu z Prezesem Głównego Urzędu Statystycznego, określą szczegółowe zasady i sposób:

- 1) przeprowadzenia spisu w obiektach i na terenach zamkniętych, pozostających w zarządzie podległych im jednostek organizacyjnych,
- 2) przeprowadzenia spisu osób pełniących służbę lub zatrudnionych w podległych im jednostkach organizacyjnych, mieszkających poza obiektami zamkniętymi,
- 3) udzielania informacji przez osoby pełniące służbę lub zatrudnione w podległych im jednostkach organizacyjnych, z zachowaniem tajemnicy państwowej i służbowej.

Art. 20.

Prezes Głównego Urzędu Statystycznego, w porozumieniu z władzami kościołów i związków wyznaniowych, określi, w drodze zarządzenia, szczegółowe zasady i sposób spisywania osób duchownych oraz mieszkań znajdujących się na terenie instytucji wyznaniowych.

Art. 21.

Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, na wniosek Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, może zarządzić powtórzenie spisu w tych obwodach, w których spis został przeprowadzony wadliwie. Termin powtórnego spisu należy podać do wiadomości ludności zamieszkałej w obwodach nim objętych.

Rozdział 3
Spis kontrolny**Art. 22.**

1. W dniach od 1 do 7 czerwca 1995 r. w wylosowanych obwodach spisowych zostanie przeprowadzony spis kontrolny.
2. Spis kontrolny polega na sprawdzeniu kompletności przeprowadzonego spisu, poprawności zapisów w formularzu spisowym oraz zgodności podstawowych cech ze stanem faktycznym.
3. Szczegółowy zakres oraz tryb przeprowadzenia spisu kontrolnego ustali Prezes Głównego Urzędu Statystycznego, w drodze zarządzenia.

Art. 23.

Przepisy art. 3-20 stosuje się odpowiednio do spisu kontrolnego oraz w przypadku zarządzenia powtórzenia spisu w trybie art. 21.

Art. 24.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.